Framhald av síðu 11

sum á hvørjum ári verða latnar sum studningur til skúlabókaútgávu, gjørt, at vit eru rokkin fram á hetta mál?

Svarið er nei - heilt avgjørt: nei!

Kann tað hugsast, at ein onnur skipan enn tann miðstýring, vit framvegis liva undir í Føroyum, hevði verið betri?

Tað er spurningurin, ið Heðin átti at tikið upp.

Mín sannføring er: jú vit kunnu heilt víst fáa nógv meira fyri somu upphæddir. Vit kunnu um somu leið fáa fleiri bøkur á marknaðin, vit kunnu betur nøkta tørvin hjá skúlunum og fáa fleiri forløg at blóma. Fyri somu upphæddir, ið latnar verða í dag. Tað einasta, ið krevst, er, at læsingar á játtanirnar til almenn forløg verða loystar.

Ómetaliga nógvar bøkur kosta millum 40 og 80.000 kr at greiða til prentingar. Tær útreiðslurnar áttu forløgini at fingið endurgoldnar. Er bókin góð, selur hon væl. Og yvirskotið átti høvundurin at fingið. Tann góða bókin selur nógv - tann ringa selur ikki. Høvundurin at tí góðu bókini fær ein góðan kekk - hin fær einki. Soleiðis høvdu vit eisini farið undir at sáldað dumbuna frá korninum. Ein lagalig kombinatión av fríum marknaðarkreftum og einum almennum grunni, sum rindaði framleiðslukostnaðin, tí marknaðurin er so lítil.

Í almennu skipanini, sum nú er, fær høvundurin løn, áðrenn bókin er komin út. Og sama um hon er góð ella ei, um hon verður brúkt ella ei, so hevur hann (og sjálvsagt øll hini) fingið sítt. Restin ger ikki so nógv, tí tað almenna rindar. Og tað haldi eg vera skeivt. Eg kundi hugsað mær, at vit sluppu burtur úr teirri skipanini. Tað almenna fær ikki nóg nógv fyri pengarnar við hesi skipan. Haldi eg. Og tað kundi verið áhugavert at skift orð um.

Men tað heldur Heðin ikki. Hann ger, sum smásárir almennir stjórar mangan gera í hesum landi - hann leggur eftir tí, ið ger vart við málið og skýrir íkastið í kjakið fyri gor og spillu. Men hann viðger ikki evnið. Situr bara prippin og lúnutur í sínum egna kongsríki og fýsir eftir fólki, ið ganga ríkinum ov nær. Men tað sømir seg ikki almennum stjóra. Tað ber boð um vantandi stjóraevni. Tað ber boð um ómegd.

Jógvan Elias Thomassen arbeiddi 36 ár á Landssjúkrahúsinum

Mynd: Jens Kristian Vang

Jógvan Elias Thomassen – stórar broytingar í 36 ár

Fríggadagin 23. mai 2003 var móttøka á Veitsluhøllini á Landssjúkrahúsinum, í sambandi við at Jógvan Elias Thomassen fór frá sum leiðari á Tænastudeildini eftir at hava starvast 36 ár á stovninum

MÓTTØKA

Magnus Gunnarsson

Jógvan Elias byrjaði sum assistentur á lønardeildini í 1967 og seinni sum yvirassistentur á hesi deild. Hann var í fleiri ár varaumjónarmaður á Landssjúkrahúsinum og í fleiri tíðarskeiðum sum virkandi sjúkrahússtjóri. Eftir seinastu bygnaðarbroytingarnar í sjúkrahúsleiðsluni var hann, síðan 1. februar 1997, leiðari á Tænastudeildini á Landssjúkrahúsinum.

Her eru brot úr røðum sum sjúkrahússtjórin Poul Geert Hansen og Marin Vang, sjúkrarøktarstjóri, hildu hendan dagin. Umleið 250 fólk vóru til móttøkuna.

Nógv hent síðan 1967

Sjúkrahússtjórin segði m.a. við Jógvan Elias "Nú eru vit komin til markeringina av tínum fráfaringardegi. Tú ert blivin tað institutionella minnið á Landssjúkrahúsinum. Tú hevur verið alt ígjøgnum í tey 36 árini, sum tú hevur starvast her - meginpartin av tíðini á teimum ovastu rókunum sum varaumsjónarmaður, virkandi umsjónarmaður og depilsleiðari á tænastudeplinum". eisini segði hann "Tú hevur við tínum opna sinni og lætta lyndi haft evnini at røkka inn til fólk - at tosa við tey, at skapa álit og at fáa tingini at rigga, hóast umstøðurnar milt sagt ikki altíð hava verið tær bestu á Landssjúkrahúsinum. Tú hevur eisini havt nógv sambond uttanfyri Landssjúkrahúsið, sum tú hevur røkt bæði væl og virðiliga. Tað hevur ongantíð verið nakar ivi um, at tú hevur verið eitt ordans menniskja".

Síðan kom sjúkrahússtjórin inn á, at nógv er hent hesi árini, síðan Jógvan Elias sum ungur maður byrjaði á Landssjúkrahúsinum í februar 1967. Tá var tann stóra útbyggingin av Landssjúkrahúsinum, so smátt við at fáa skap. Tann nýggi hvíti høvuðsbygningurin hevði reist seg øðiligur upp við síðunar av tí gamla Dronning Alexandrines hospitalinum og tað var helst torført at ímynda sær, hvat alt hetta plássi skuldi nýtast til. Teir teknisku bygningarnir vóru rættuligir skálar, og grýturnar í køkinum kundu kóka suppu til alla Havnina í senn - um tað skuldi verið neyðugt. Eitt stórt psykiatriskt sjúkrahús var lagt afturat tí, sum hevði verið virksemið frammanundan, og so komu allir íbúðarbygningarnir. Tað vóru tíðir við stórum broytingum, tey fyrstu árini hann starvaðist her.

Eisini segði hann um Jógvan Elias "Heilt frá byrjan hevur tað verið greitt, at her hevði Landssjúkrahúsið fingið fatur á einum álitismanni.

Brotasjógvarnir skolaðu inn yvir Landssjúkrahúsið í nógvum umførum í kreppuárunum, meðan tú eisini hevði tíni tørn á brúnni. Ópopulerar avgerðir vóru tiknar og skuldu førast út í lívið. Avgerðir, sum høvdu fylgir fyri fleiri menniskju. Tað kravdi eitt hjarta á røttum staði at kunna boðað frá slíkum á ein menniskjaligan hátt, so at tey sum taptu ikki bara føldu seg sum taparar.

Tú vísti ein loyalitet bæði upp eftir og inn eftir í organisatiónini"

Poul Geert segði at hann hevði hoyrt frá nógvum, at Landssjúkrahúsið hevur verið heimsins besta arbeiðspláss. "Her veit eg, at tú hevur gjørt tín stóra insats fyri at medvirka til hetta. Tú hevur spreitt hugna og trivna við at ganga runt og tosa við fólk, víst áhuga og motivera tey. Innanfyri leiðsluteori verður hetta á enskum kallað: "Management by walking around". Men tað er ikki nakað tillært hjá tær - tað er bara heilt nattúrligt - sum tú ert. Nú byrjar eitt nýtt skeið í tínum lívi. Har arbeiðið er tað, sum var - og dagligi dagurin, fær eitt annað innihald, sum tú sjálvur kanst fylla hann við. Við tí sum tú hevur hug til"

At enda segði hann, at tað hevði verið ein frægd at hava haft loyvi til, at arbeitt saman við Jógvan Eliasi, og hann takkaði honum fyri alt, sum hann hevði gjørt fyri Landssjúkrahúsið.

Góður við Landssjúkrahúsið

Marin Vang, sjúkrarøktarstjóri, segði eisini nøkur orð, hon segði m.a. "Í sambandi við at tú hevur valt at halda uppat við at arbeiða eftir øll hesi ár, eru vit samlaði her í dag fyri at takka tær fyri øll tey arbeiðsár, tú hevur lagt eftir teg á Landssjúkrahúsinum, og ynskja tær alt tað besta frameftir. Nær tú veruliga heldur heilt uppat við at vísa teg á Landssjúkrahúsinum er enn eitt sindur ósikkurt, og vit vita at tað eru nøkur ting tú gjarna vil gera liðugt, áðrenn tú ert heilt liðugur, og at vit framvegis koma at møta tær her. Tað er ein góð niðurtrapningsavtala vit hava gjørt, fyri báðar partar.

Tað sum eyðkennir teg Jógvan Elias, er títt blíða og fyrikomandi lyndi, tíni evnir til at nýta tær góðu løturnar, títt góða minnið og at tú ert góður við Landssjúkrahúsið. Tað fara vit at sakna. Vit hava merkt, at tú hevur havt eitt innarligt ynski um, at Landssjúkrahúsið skal vera eitt gott stað at arbeiða á. Tá ið tað so ikki altíð hevur gingið sum ætlað, ert tú kanska blivin eitt sindur troyttur og rísin, men verður altíð skjótt blíður aftur.

At enda vil eg bert enn einaferð vegna sjúkrahúsleiðsluna og Landssjúkrahúsið sum heild, siga tær stóra tøkk fyri tína langu og trúgvu tænastu hjá okkum og ynskja tær alt tað besta frameftir", segði Marin Vang at enda.

ítróttur

Nr. 127 • mikudagur • 9. juli 2003 • 77. árgangur • www.sosialurin.fo

Karmurin skal framvegis stýra kappingini

Formaðurin í RSF heldur tað ikki at vera aktuelt, at róðrarnir skulu leggjast á ávís øki, har umstøðurnar verða roknaðar at vera betri til kappróður, enn tær eru aðra staðni

Mynd: Jens Kr. Vang

Formaðurin í RSF heldur tað ikki at vera aktuelt, at róðrarnir skulu leggjast á ávís øki, har umstøðurnar verða roknaðar at vera berti til kappróður, enn tær eru aðra staðni

KAPPRÓÐRARØKINI OG FM

Jóannes Hansen

Leygardagin var síðsti kappróðurin í ár, har tað varð róð á øllum trimum teinunum - á 1000, 1500 og 2000 metrum. Í Sandavági leygardagin verður teinurin í øllum seks FM kappingunum eitt túsund metrar, og á Ólavsøku verður teinurin, sum hann plagar at vera - 900,31 metrar.

At 6-mannaførini við monnum, 8-mannaførini og 10-mannaførini ikki longur fara at kappast á longru teinunum hevur við sær, at kappróðrarprátið hesa síðstu tíðina eisini hevur snúð seg um, at tað hevði verið rættast bara at kappast á økjum, har tað eisini ber til at rógva á longu teinunum. Ein annar spurningur, sum hevur verið uppi og vent, er, at tað er burturvið, at tað verður kappast í økjum, har røðin, sum bátarnir koma á mál, er nógv treytað av, hvar í róðrarøkinum, bátarnir eru plaseraðir.

Tað kann ikki vera rætt, at vit brúka nógva tíð og orku frá nýggjárinum av, og at tað kortini ikki eru styrki, teknikkur og taktikkur, sum gera av, hvør ið vinnur og hvør endar aftari í røðini, men at tað fyrst og fremst eru veður og vindur, sum eru avgerandi, sigur royndur rógvari, sum vildi ynskt, at FM kappingarnar vórðu hildnar í teimum plássum og økjum, har tað er best at rógva. Eitt nú verður víst á, at tað hevði einki verið í vegin fyri, at fleiri FM kappingar vórðu hildnar á Skálafjørðinum. Har er kyrrupláss og eingin havalda, og har hevði borið til at róð málið, sum vanliga hevur verið nýtt á Skálafjarðarstevnuni, málið sum varð nýtt á Fjarðastevnuni fyrr í summar og málið, sum teir ætla at nýta á Skála, tá ið kappróður verður har um tvey ár.

Gomul søga

Hannis Joensen, formaður í RSF, staðfestir, at tað bara eru tveir mánaðir síðani, at tað á eykaaðalfundi í Róðrarsambandinum fyri aðru ferð innan stutta tíð av feløgunum varð samtykt, hvar tær sjey FM kappingarnar skulu haldast. Hann tekur ikki soleiðis beinanvegin undir við sjónarmiðnum um, at kappróðurin ikki skal fylgja summarstevnunum.

- Søgan, um at umstøðurnar kunnu darva, er gomul, og hon kemur upp at venda viðhvørt. Serliga tá ið líkindini hava verið ólagalig. Í ár hava umstøðurnar tíbetur verið góðar, tá ið vit síggja burtur frá Norðoyastevnuni. Vit í RSF nevndini hava so ofta sagt, at okkara fremsta uppgáva er at tæna feløgunum. Um feløgini koma á aðalfund við uppskoti um, at nú skal tað rógvast fleiri ferðir á t. d. Skálafjørðinum, og at okkurt annað øki, sum verður mett at vera minni hóskandi, skal strikast, so mugu vit taka tað til viðgerðar. Men eg kenni ikki til, at hetta er eitt sjónarmið, sum tað er breið undirtøka fyri. Nakað annað er, at tað støðugt eigur at vera arbeitt við at bøta um umstøðurnar í ymsu økjunum. At tað loysir seg, sóu vit eitt nú í Kollafirði, har teir hava broytt málið, so tað nú fylgir meiri havnarlagnum. Tað hevði við sær, at bátarnir høvdu lættari við at halda pláss, og tað hevði eisini við sær, at tað var nógv lættari hjá áskoðarunum at fyljga við.

Tú heldur altso, at í tí stóra og heila man tað vera best, sum tað er?

- Tað er í hvussu so er tað, sum róðrarfeløgini hava gjørt av, at tað skal vera. Í kappróðri telja traditiónirnar nógv. Kanska meiri enn tær gera í fleiri øðrum ítróttargreinum. Hjá teimum, sum rógva, verður tíðin innstillað eftir, at fyrsti FM róðurin er á Norðoyastevnu, sum er síðst í mai ella fyrst í juni, og at síðsta kappingin er á Ólavsøku. Eg ivist ikki í, at tað hevði verið alt annað enn væl dámt at nortið við eitt nú ta traditiónina.

Men er tað ikki óheppið, at teinarnir, sum tað verður kappast á, ikki altíð eru teir somu?

- Tað er so við og við eisini vorðin ein partur av føroyska kappróðrinum. Havnaútbyggingarnar hava seinastu tredivu árini broytt og avmarkað róðrarøkini. Fyrst var tað í Havnini, og so hevur tað verið aðra staðni, eitt nú í Miðvági og í Vági. Men eg ivist í, um kappróðrarfólkini høvdu verið áhugað í, at Vágur varð strikaður sum róðrarøkið, og at tað t. d. var kappróður á Kaldbak, sum heilt víst er eitt gott róðrarøkið, tann leygardagin, tá ið tað er jóansøka í Vági. Tað er ein partur av kappróðrarárinum at ferðast við Smyrli suður til Vágs og norður aftur, og róðrarfólkunum dámar væl, at rómin frá summarstevnunum smittar av upp á kappróðurin, heldur Hannis Joensen.

Upp á stás

Formaðurin í Róðrarsambandinum sigur seg vera væl nøgdan við tað, sum higartil er farið av róðrarárinum.

- Vt hava havt onkrar smávegis trupulleikar. Men tað hevur einki verið at tosa um. Hóast vinnararnir ofta vísa seg at vera teir somu, so hevur intensiteturin og spenningurin verið framúr í nógvum kappingum. Eitt nú var tað fantastiskt leygardagin at vera eygnavitni, tá ið bátarnir í dýrdarveðrinum í Fuglafirði komu skúmandi framvið landinum. Undir slíkum umstøðum og í slíkari kapping er róðurin eisini fyri áskoðararnar framúr spennandi og undirhaldandi.